

Woensdag 3 januari 1917 – ochtendeditie

Gisterennacht is aan de grens bij Sas van Gent een Belg, die zich te dicht bij de elektrische draadversperring waagde, door de stroom gedood.

De ongelukkige, die gehuwd was en vader van zeven kinderen, wilde een pakje over de draadversperring werpen.

Uit België.

Generaal von Bissing, de Duitse gouverneur-generaal in België, heeft de volgende verordening uitgevaardigd betreffende de bezuiniging van brandstoffen en verlichtingsmiddelen:

1. Lichtreclames van om het even welke aard zijn verboden. Met lichtreclames gelijkgesteld zijn ook de verlichte naamopschriften, verlichte aanduidingen van huizen, enz., bij winkels, zakenhuizen, gasthuizen, gasthoven en spijshuizen, drankslijterijen en koffiehuisen, schouwburgen, cinema's, evenals bij volstrekt al de plaatsen van uitspanning en vermaak.
2. Al de winkels en huizen van verkoop moeten om 7 uur 's avonds sluiten. Alleen apotheken en zulke winkels, waar de verkoop van levensmiddelen, sigaren, sigaretten en tabak de voornaamste tak van bedrijf uitmaakt, zijn daarvan uitgezonderd.
3. Gasthoven en spijshuizen, drankslijterijen en koffiehuisen, alsook schouwburgen, cinema's, lokalen waarin voorstellingen plaats hebben, openbare plaatsen van uitspanning en vermaak, zoals music halls en dergelijke inrichtingen, moeten om 10 u 's avonds sluiten.

De krijgsgouverneurs der provincies kunnen bij wijze van uitzondering een later sluitingsuur, evenwel niet na 12 uur 's avonds, toelaten.

4. De verlichting van de uitstalramen, alsook de binnenverlichting van de winkels en van de lokalen en zakenhuizen, die voor de verkoop van het publiek dienen, moet tot het volstrekt nodige worden beperkt. Hetzelfde geldt voor gasthoven en spijshuizen, dranklijsterijen en koffiehuisen, schouwburgen, cinema's, lokalen waarin voorstellingen worden gegeven, alsook voor alle openbare plaatsen van uitspanning en vermaak, zoals music halls en dergelijke inrichtingen. De krijgsgouverneurs hebben de vereiste schikkingen te treffen.
De buitenverlichting van uitstalramen en van gebouwen, tot nijverheids- of beroepsdoeleinden, is verboden. De krijgsgouverneurs kunnen uitzonderingen toelaten. De bepaling van de 1^e volzin van lid 1 is daarbij toepasselijk.
5. De verlichting van de openbare straten en pleinen moet zodanig beperkt worden, als het belang der openbare veiligheid dat toelaat.
6. De elektrische trams en de daarmee gelijk te stellen buurtspoorwegen moeten hun bedrijf in zulke mate beperken, als met de vereisten van het verkeer enigszins overeen te brengen is.
De krijgsgouverneurs hebben de passende schikkingen te treffen.
7. De voortdurende verlichting van de voorhuizen en trappen na 9 uur 's avonds is verboden
De krijgsgouverneurs kunnen uitzonderingen toelaten.
8. Binnen het bereik van de vesting Antwerpen worden de bevoegdheden, die hierboven aan de krijgsauditeurs toegekend zijn, door de vestinggouverneur daar uitgeoefend.
9. Wie de voorschriften van deze verordening overtreedt, wordt met ten hoogste één jaar gevangenis en met ten hoogste 10.000 mark boete of met een van beide straffen gestraft.

De krijgsrechtbanken en krijgsbevelhebbers zijn tot oordeel vellen bevoegd.

In verband met bovenstaande verordening heeft generaal von Huene, de Duitse gouverneur van Antwerpen, het volgende bepaald:

Uitzonderingen op par. 3, 4 en 7, alsook schikkingen tot par. 4, 5 en 6 van deze verordening, worden voor het bereik der vesting Antwerpen door mij getroffen.

Aanvragen met aangifte van reden zijn voor de gemeenten Antwerpen, Berchem en Borgerhout bij de Kommandantur Antwerpen, voor de secties bij betreffende sectiecommandanten in te dienen, welke ook de toelatingsbewijzen uitvaardigen.

Woensdag 3 januari 1917 – avondeditie

Van het westelijk gevechtsterrein.

Londen, 2 januari. Officieel. Onder dekking van zwaar artillerievuur heeft een vijandelijke patrouille beproefd onze linies ten noorden van leper te naderen, maar deze poging is met zware verliezen mislukt.

Ten zuiden en ten oosten van leper werkzaamheid van de vijandelijke artillerie, door de onze krachtig beantwoord.

Kunst aan het Belgische front.

Men schrijft ons:

Hoe de liefde tot de kunst de Belgen in het bloed zit! Er wordt op een rustige dag, tussen twee bombardementen, tussen twee

patrouilleovervallen in, heel wat getekend en geschilderd in de loopgraven aan de IJzer. Niet door gepatenteerde oorlogsschilders, die even naar het slagveld gezonden worden, om “historie te schilderen”, maar door de manschappen zelf. En er worden zowaar tentoonstellingen geopend waar hun werk te pronken hangt, te Parijs, te De Panne in onbezet België en tot in de kampementen toe.

Te Parijs in het Salon des Armées, dat onlangs geopend werd in de zaal van de Jeu de Paume, is een afzonderlijke afdeling voor de Belgische soldaten voorbehouden. Daar is werk van soldaten-artisten, wiens namen reeds goede klank hadden in de Belgische kunstwereld: van Anspach, Alfred Bastien, Jules Berchmans, Cartuyvels, J. van Cerf, Joe English, Gendebien, Charles Houben, Huygens, Lynen, Maertens, Waegemans, Henri Meunier en anderen.

Onder dit werk is er een en ander dat zeer verdienstelijk is: aldus de tekeningen van de fijnzinnige Joe English, de Kerk van Reninge door Charles Houben, de Sluis van de IJzer door Huygens, de Luisterpost van Thiriart. De beeldhouwer De Breemaeker stelde een paar medailles ten toon, die veel bewondering wekten.

In De Panne worden geregeld tentoonstellingen gehouden. Op het ogenblik exposeert er Medard Maertens, geen onbekende figuur, die meer dan eens de aandacht op zich vestigde met zijn impressionistisch werk bij de “Onafhankelijken” en niet vrij gebleven is van de invloed van Vincent van Gogh.

De aanvoerder van het 10^e linieregiment ging er toe over, om al wie onder zijn onderhorigen maar enigszins verbeelding, gevoel en vaardige vingers heeft, uit te nodigen, zijn kunstzinnige arbeid ten toon te stellen in een salon van het kampement: een barak. Aan de wand hangen schilderijen, scheidingspanelen dragen aquarellen, op tafels staan en liggen allerlei producten van fantasie en smaak.

Maertens behoort tot dit regiment; hij is een vrijwilliger van 40 jaar en heeft zich in de strijd flink onderscheiden – hij draagt het oorlogskruis. Voor zijn makkers heeft hij een deel van zijn werk uit de loopgraven opgehangen: een paar portretten en karakterkoppen, de “Hoeve van Vanhyfte” en een werk in de trant van Vincent van Gogh: een paar oorlogsschoenen, die al het leed moeten uitdrukken van de lange marsen en het ploeteren in de modder der loopgraven. Er is daarenboven werk van Cartuyvels, de Necker, Declercq. Naast dit werk van professionelen, ook veel liefhebberskunst: tekeningen en schetsen uit het loopgravenleven. En dan heel veel fantasiewerk: heeft niet de hele compagnie 1/3 een panorama opgemaakt van wat men uit de Belgische loopgraven nog kan merken van het deerlijk verminkte Diksmuide? Men vertelt wonderen van dit panorama, samengesteld met ... zand, zakjes en plankjes. Er is nog handig paswerk, eigenaardige kunstnijverheid en er is zowaar allerlei vrouwenarbeid, door ruwe soldatenhanden, onder de rustige dreiging van de dood in de voorste loopgraven vervaardigd.

De kunstzinnigheid en de sprietelende levenslust blijft toch steeds maar wakker onder de Belgen. Op deze tentoonstelling moeten de inzendingen te zien zijn voor een prijskamp in blazoenen. Iemand geeft bij zijn voorstelling van het blazoen van de regimentsstaf de volgende verklaring: “De wapens van de regimentsstaf versieren een zinnebeeldig schild. Het schild bestemd om de onaangename schokken, inzonderheid die van bestuurlijke aard, te verzachten. Gelijk de koningin van de nacht, heeft het vier kwartieren, waarvan twee met bliksems bezaaid op rood veld.” Er moet een vriendelijke kameraadschappelijkheid heersen tussen soldaten en oversten in het Belgische leger ... De compagnie 4/1 heeft tot devies: “Altijd klaar”, op de drie kwartieren van het schild verzinnebeeld door een soldaat, die in de loopgraven zijn geweer op de vijand gericht houdt, een piot (liniesoldaat), die een lieve meid onder de kin streelt, en een half

dozijn dapperen, die een stormloop op de veldkeukens doen. De compagnie 4/4 heeft de strijd der Vlamingen te Groeninge en die der Walen te Franchimont op haar blazen gebracht: hechte eenheid van de Belgen in erkenning van elkaars eigenschappen.